

Welke gebruikersontwikkelingen zal de Cryptocurrency afleggen om een plek te vinden naast de fiat valuta's in de huidige economie?

Versie 1.0

SAMENVATTING

De cryptocurrency wereld is nieuw, maar nog onbekend. Met dit uitgebreide desktopresearch kan men zich informeren met feiten over de currency zelf en hoe die te gebruiken is. In dit rapport zal de vraag; “Welke gebruikersontwikkelingen zal de Cryptocurrency afleggen om een plek te vinden naast de fiat valuta's in de huidige economie?” Beantwoord worden. Ook valt er veel te leren over de risico's zijn van het investeren in deze nieuwe vorm van handel.

Kai Van Den Broek
Hogeschool van Amsterdam

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
2 Wat zijn gebruikersontwikkelingen van geld uit het verleden.....	4
3 Hebben cryptocurrencies de potentie om zich te voegen bij de fiat valuta's	5
4 Wat zijn risico's van de cryptocurrencies	6
5 Hoe worden cryptocurrencies nu gebruikt	7
5.2 Hoe investeer je in cryptocurrencies.....	7
5.2 Worden crypto's gebruikt om belasting te ontwijken?.....	7
5.3 Wat zijn de andere mogelijkheden?	7
5.4 Hoe modern is de fiat?	7
6 Wat zijn de vergelijkingen en verschillen tussen cryptocurrencies en fiat valuta	8
6.1 Overeenkomsten	8
6.2 Verschillen.....	8
7 Conclusie.....	9
8 Bronnenlijst	10

1 Inleiding

Digital gold, bcash of Een gemanipuleerde markt, (Coinwijzer, 2018) (LiberBits, 2018) (Jack Pot, 2018) de Cryptocurrency wereld heeft veel namen. Met een van de meest gevolgde ontwikkelingen ter wereld zijn er net als met dit rapport veel mensen die zich afvragen; “Waar leidt de nieuwe versleutelde technologie ons naartoe?”. Vandaar de groeiende medumbase (Isora, 2017).

Dit rapport geeft een beeld van de ontwikkelingen en criteria die nodig zijn om je aan te sluiten bij een fiat valuta, omdat er duidelijk potentie is. De risico's worden ook aangegeven. Om dit beter te begrijpen wordt er ingegaan op de technologie achter de cryptocurrencies en hoe die nu gebruikt worden. Uiteindelijk zouden we dan de vraag;” Welke gebruikersontwikkelingen zal de Cryptocurrency afleggen om een plek te vinden naast de fiat valuta's in de huidige economie?” moeten kunnen beantwoorden.

Om de hoofdvraag te beantwoorden ga ik deze punten behandelen:

- Wat zijn gebruikersontwikkelingen van geld uit het verleden.
- Hebben cryptocurrencies de potentie om zich te voegen bij de fiat valuta's.
- Wat zijn de risico's wat cryptocurrencies.
- Hoe worden cryptocurrencies nu gebruikt.
- Wat zijn de verschillen en vergelijkingen tussen cryptocurrencies en fiat valuta.

Cryptocurrency staat letterlijk voor ‘cryptographic currency’: versleuteld geld (Susan Blanken).

Cryptocurrency is heel recent ontworpen met als voorbeeld Bitcoin. Deze munt is geschreven voor en door gebruikers met behulp van de blockchaintechnologie (Quantum ZOO, 2016). Deze virtuele munt krijgt zijn waarde door vraag en aanbod, en op dit moment wordt er nog veel tijd besteed aan het maken van meer bestaande en nieuwe soorten cryptomunten. Maar wat is cryptomunt precies? Een Cryptocurrency is het best te vergelijken met een digitale munt. Het is echter geen munt van nikkel of zilver maar een unieke reeks cijfers en getallen. Het bijzondere is dat de Bitcoin niet vervalst kan worden of kapot kan gaan. Dit in tegenstelling met normaal geld zoals de euro. Bitcoins bestaan op een groot netwerk van computers die constant (crypto grafische) rekensommen uitvoeren om ervoor te zorgen dat alle Bitcoins onveranderlijk en veilig zijn opgeborgen in het netwerk. Iedere Bitcoin in het netwerk heeft een wachtwoord die alleen de eigenaar in bezit heeft. Met het wachtwoord kan de eigenaar zijn Bitcoin(s) gebruiken door te betalen, over te maken of te verzilveren. Dit betalen met Bitcoin lijkt veel op het versturen van een email waarin een wachtwoord staat. Met het wachtwoord kan de ontvanger bij de verkregen Bitcoins. Net als euro's kunnen bitcoins worden verdeeld in kleinere eenheden. Vergelijk het maar met euro's die je opsplijst in centen. Bitcoins kun je ook opdelen. Tot wel 8 cijfers achter de komma (watisbitcoin, 2018).

Fiduciair geld, oftewel een fiat valuta, is geld dat zijn waarde niet ontleent aan de materie waaruit het gemaakt is (intrinsieke waarde zoals bij gouden en zilveren munten), maar aan het vertrouwen dat er goederen en diensten mee gekocht kunnen worden (Shaikh, 2016).

2 Wat zijn gebruikersontwikkelingen van geld uit het verleden

Als we teruggaan naar de oorspronkelijke handel dan hebben we het over diensten, materialen of middelen. Vroeger was deze manier van handel enorm logisch; Persoon 1 heeft iets te veel brood en persoon 2 heeft iets te veel vlees, persoon 1 vraagt aan persoon 2 om het overschot aan eten te ruilen en nu hebben de personen allebei wat ze nodig hebben, perfect dus. Het enige nadeel van deze manier van handel is dat het alleen op kleine schaal werkt en niet toepasbaar is op alles. Niet elke dienst, materiaal of middel is even veel waard.

De oplossing voor dit nadeel, was het munt stelsel. Een mengsel van goud en andere materialen die een makkelijk te berekenen waarde kon geven aan diensten, materialen en middelen. Door de eeuwen heen is deze munt veranderd en aangepast op gebruiksvriendelijkheid (Chevaux, 2015). Maar, net als de ruilhandel had de het muntstelsel ook zijn nadelen; De munten van zilver, goud en andere metalen waren simpelweg te zwaar en moeilijk te vervoeren in een grote hoeveelheid. Ook was er veel sprake van bedrog, er werden namelijk vaak stukjes metaal en goud van de munten afgehaald die vervolgens nog gebruikt konden worden.

Het geld van het heden, papiergeld, was een enorme oplossing voor het vervoer en bedrog. Het papier werd op een speciale manier gemaakt zodat het bijna onmogelijk na te maken was. De waarde van het papiergeld werd eerst verwezen naar gemunt geld, wat later weer was veranderd naar de “gold standard” (Lioudis, 2018). Deze waardebepaling werd gelinkt aan de waarde van goud. Dit betekende dat de waarde zo goed als vast stond. Dit idee werd uiteindelijk verworpen omdat de gold standard niet flexibel genoeg werd gevonden in tijden van oorlog. En nu is alles fiduciair ofwel fiat. De Latijnse vertaling is; “laat het zo zijn”. De waarde van dit geld werd gemonitord en bepaald door de overheid.

Een van de nadelen van deze nieuwe “laat het zo zijn” eenheid was het feit dat de regering zelf nieuw geld kon maken, wat op lange termijn kan zorgen voor hyperinflatie (Het maken van geld in overvloed tot het zijn waarde verliest). “Geld is in essentie een symbolische voorstelling van zekere waarde” (Shaikh, 2016).

3 Hebben cryptocurrencies de potentie om zich te voegen bij de fiat valuta's

Bitcoin heeft een gigantisch potentieel om de economie van een stabiele financiële infrastructuur te voorzien, wat essentieel is in de huidige volatiele omgeving die in het verleden is geraakt met problemen” (G. Clegg, 2015). De Nederlandse Bank (DNB) ziet de volgende voordelen in de nieuwe technologie; Transacties kunnen direct, zonder tussenpartijen plaatsvinden tussen verzender en ontvanger. Ook is de technologie snel en altijd beschikbaar, transacties kunnen bijna real time en continu verwerkt worden. Een internationale betaling kan zo in seconden plaatsvinden. Ten slotte zijn de gegevens ook betrouwbaar omdat alle transacties decentraal worden geverifieerd. Het systeem is ook beter bestand tegen cyberaanvallen, omdat de informatie op verschillende locaties in het netwerk is opgeslagen (DNB). Wat ook nog een mooi voordeel is van het gebruik van Cryptocurrency, is dat alle transacties kunnen worden opgezocht. Ook betekent dit dat met genoeg data, achter de identiteit van de wallet kan worden komen. (Alyson, 2018)

Er zijn heel wat meningen en onderzoeken over het ‘feit’ dat crypto beter is dan fiat, of andersom. Ook is er een selectief aantal mensen die de mogelijkheid ziet in de samenkomst van beide. (Prof. Schueffel, 2018)

“Een positief neveneffect van het verschuiven van juridische tenders door overheden naar crypto-infrastructuren zal een verhoogde focus zijn op de interface tussen traditioneel geld en crypto-valuta's. Op de lange termijn is een substantiële verbetering van deze interface van cruciaal belang om een liquiditeitscrisis te voorkomen die anders sommige cryptocurrencies in staat zou stellen volledig in te storten in de loop van een aanhoudende neergangperiode.” (Prof. Schueffel, 2018)

Maar, hoe ver de blockchain/crypto technologie nu ook is, het blijft nog steeds belangrijk dat het platform eerst moet veranderen voordat het zich kan matchen aan het gebruik van de hoeveelheid populatie. “We expect external political and economic factors to evolve, the system must change if and when transaction volume scales” (Bonneau et al. 2015)

4 Wat zijn risico's van de cryptocurrencies

Elke valuta brengt risico's met zich mee, maar omdat cryptocurrencies zo nieuw en onbekend zijn lopen veel mensen het risico om geld te verliezen. Dit komt in de meeste gevallen door te weinig kennis van de nieuwe munt en hoe die gebruikt en beschermt moet worden. Het AFM (Consuwijzer schrijvers) stelt dat "Door de recente toename in populariteit en de explosieve prijsstijgingen, vertonen deze valuta overeenkomsten met een financiële zeepbel." (AFM, 2017)) Ook de economische factor speelt een rol in deze nieuwe valuta, terwijl het nog niet als wettelijk betaalmiddel wordt gezien. Dit betekent dat crypto's ook getroffen kunnen worden door fraude en een mogelijke cryptocrash (geknapte zeepbel; het overtreffen van vraag door het aanbod dat leid tot werkeloosheid en het inzakken van het vertrouwen van de economische capaciteiten) (A. E. Musson, 1959).

Volgens het AFM, Autoriteit Financiële Markten, (Consuwijzer schrijvers) zijn er een aanzienlijk aantal risico's die te pas komen bij het traden van Cryptocurrency:

Op dit moment vallen virtuele valuta buiten het toezicht van de AFM en DNB (J. Baukema, 2017), dit betekent dat zuur verdiend geld in ongereguleerde middelen gestoken kan worden zonder enige zekerheid van de waarde ervan in de toekomst. Daarnaast kunnen de koersen van virtuele valuta tientallen of zelfs honderden procenten per dag fluctueren. Bovendien bestaat er de mogelijkheid dat de waarde van een virtuele valuta permanent naar nul kan dalen en dan is de investering voor niets geweest. Ook is virtuele valuta kwetsbaar voor cybercrime. Het is mogelijk dat anderen door een hack toegang krijgen tot jouw wallet, waardoor je jouw virtuele valuta kan verliezen. Als het echt even tegenzit kan een virtuele valuta bezitter het wachtwoord van zijn wallet kwijtraken, als je die verliest, is deze op geen enkele manier meer toegankelijk. Ten slotte kan de grote toename in populariteit aanbieders aantrekken met frauduleuze bedoelingen. Investeerders kunnen bijvoorbeeld slachtoffer worden van een piramidespel met virtuele valuta, of een bekende pump and dump (De prijs van in dit geval een cryptomunt kunstmatig opdrijven en bepaalde 'leden' de kans geven om snel te verkopen nu de prijs op z'n hoogst is. Zo heeft de beroemde "Wolf of wallstreet" een paar jaar celstraf gekregen) (Thole, 2018). Door dit soort manipulatie en oplichting kan je het geïnvesteerde bedrag verliezen.

5 Hoe worden cryptocurrencies nu gebruikt

5.2 Hoe investeer je in cryptocurrencies

Naast traden en betalen met crypto's kun je er ook in investeren. Dit is voor een aanzienlijk deel van de bevolking heel interessant aangezien er nog geen bank, wet of tussenpersoon aan te pas komt tenzij je een crypto trading platform gebruikt. Ook is de cryptocurrency wereld van een hype naar een trend veranderd wat voor een grote vraag naar crypto's zorgt (de Feber, 2017). "Er zijn online beurzen waar je de verschillende cryptocurrencies kunt kopen en verkopen. De cryptocurrencies worden opgeslagen in een digitale portemonnee, een 'wallet', ofwel op een van de beurzen of op je eigen computer. Wanneer je een Cryptocurrency wilt verkopen kun je ze inruilen voor euro's, dat vervolgens op je normale bankrekening wordt gestort." (EditieNL, 2017)

5.2 Worden crypto's gebruikt om belasting te ontwijken?

Over elk stukje inkomen zou je inkomstenbelasting moeten betalen, zou je zeggen, maar bij deze nieuwe valuta is dat nog niet heel duidelijk, zelfs niet bij de belastingdienst. Volgens Michiel, van www.newkidsontheblockchain.nl (Michiel, 2017), vallen de crypto's onder box3 (Belastingdienst, 2017). Ook is er een wet voor het berekenen van inkomstenbelasting in verband met de beurs en investeringen. "Voor de waardering van effecten geldt de slotnotering van de laatste beursdag van het voorafgaande kalenderjaar." (Michiel, 2017) Is het dus mogelijk om de belasting te ontwijken met het gebruik van Cryptocurrency transacties? Ja en nee, als je het inkomen dat je hebt verdiend via crypto's niet indient, weet de belastingdienst er ook niks van, maar als je dat geld op je bank wil zetten (vooral met grote bedragen) zal de bank dat zien, en zich afvragen waar het vandaan kwam.

5.3 Wat zijn de andere mogelijkheden?

Met Bitcoin kan je op een makkelijke manier betalen. Op het web is het mogelijk om gemakkelijk met een betaalprogramma of app te betalen. Wanneer een gebruiker in een winkel of bijvoorbeeld een horecagelegenheid betaalt met Bitcoins, kan er een smartphone gebruikt worden. Een betaling wordt dan in een paar klikken gedaan. Normaal is het overmaken van euro's naar het buitenland kostbaar en traag. Met Bitcoin gaan betalingen over het internet. Net als de post tegenwoordig via email doet. Voor minder dan een cent, binnen enkele minuten is een transactie afgerond. De diensten die dit mogelijk maken worden inmiddels wereldwijd aangeboden en er zijn al vele tientallen wisselmarkten waar er met Bitcoins gehandeld of gespeculeerd kan worden. (Watisbitcoin, 2017)

5.4 Hoe modern is de fiat?

Blockchain, de technologie achter de cryptocurrencies is natuurlijk hoge technologie, maar ook de fiat valuta's zijn zich flink aan het ontwikkelen in de afgelopen jaren. Zeker de laatste paar jaar is er ontzettend veel gebeurd op het gebied van mobiel bankieren, alles is nu sneller, makkelijker en er is veel minder gedoe met het verschil in valuta's. Veel landen maken al gebruik van een aantal dezelfde munteenheden, een heleboel geldverkeer loopt al elektronisch, je zou je dus kunnen afvragen of we niet zelf al, met de bestaande valuta naar een globale, wereldwijde elektronische munteenheid op weg zijn.

6 Wat zijn de vergelijkingen en verschillen tussen cryptocurrencies en fiat valuta

6.1 Overeenkomsten

Net als alle fiat valuta kan je de transacties online opzoeken, alleen moet dat bij Cryptocurrencies op het blockchainnetwerk. (Alyson, 2018)

6.2 Verschillen

Tussen de twee zitten ontzettend veel verschillen, ze werken anders en zijn anders gemaakt dus dat was te verwachten. Fiat valuta's zijn online verkrijgbaar, maar alles wat je online ziet heeft dezelfde waarde met fysiek geld. Ook zijn de fiat valuta's in papier en munt begonnen. Cryptomunten zijn alleen digitaal verkrijgbaar, en ze staan voor geheim en publieke stukjes code.

Fiat valuta's zijn gecentraliseerd, gecontroleerd door banken en wetten, en gemaakt door de regering, dus oneindig. Ook wordt er rente uitbetaald over het geld dat bij de gebruiker op de bank staat. Crypto's zijn gedecentraliseerd, niet gecontroleerd (alleen getrackt) en worden gemaakt door computers, maar elke cryptomunt heeft zijn eigen maximum. Over crypto's worden natuurlijk geen rente betaald.

De munten hebben allebei een andere herkomst. Elk land heeft zijn eigen munt(fiat) gecontroleerd door de regering. Je kan fiat valuta's verdienen doormiddel van salaris, sales, investeren en het winnen van de loterij. De crypto's werken anders, computers lossen wiskundige problemen op en worden beloond voor de oplossing met Cryptomunten(mining). Cryptomunten verdienen je door mining en heel soms ook door salaris.

De fiat currencies kunnen gebruikt worden in zijn eigen land of lang-groep (zoals Europa met de euro heeft). Crypto's worden voornamelijk online gebruikt, maar sinds kort zijn er ook winkels waar je met Bitcoin kan betalen (Mr.

Onbekend ,2018). De veiligheid is ook anders. Fiat kan nog steeds worden nagemaakt, het is alleen heel moeilijk.

Zegels, codes en andere kenmerken zorgen daarvoor. Cryptocurrencies staan ook bekend als stukjes informatie die je best kan kopiëren, maar de transactie log zorgt ervoor dat het onmogelijk is om cryptomunten dubbel te gebruiken.

De waardestijgingen hebben ieder hun eigen verhaal. Fiat valuta's zijn afhankelijk van macro-economische factoren (CBS-werknemer, 2017), terwijl je crypto currencies stijgt of daalt door de vraag (want het aanbod staat vast).

(BitcoinChasers Staff ,2018)

7 Conclusie

In dit onderzoeksrapport is gezocht naar een antwoord op de vraag: Welke gebruikersontwikkelingen zal de Cryptocurrency afleggen om een plek te vinden naast de fiat valuta's in de huidige economie? Hiervoor is kwantitatief desktopresearch uitgevoerd naar de oude en huidige ontwikkelingen.

Uit de resultaten van huidige onderzoeken en nieuwsverslagen is gebleken dat er nog ontzettend veel verschillen zijn, maar dat hoeft nog geen reden te zijn om de crypto's niet te gebruiken. De technologie is nog jong, en we kunnen beter kijken naar de toekomst en hoe we het gebruik kunnen afbakenen en controleren. Bitcoin heeft veel potentie en kan voor een betere economische infrastructuur zorgen omdat de munt niet centraal staat en niet wordt gecontroleerd door overheden. Ook is het gebruik makkelijk te aan leren, een stuk veiliger en er zijn veel toekomstmogelijkheden met betrekking tot gebruik, zolang we de risico's maar niet uit het oog verliezen. Ook kan men veel leren van de verschillen, omdat allebei de valuta's (fiat en crypto) op een andere manier werken. Ondanks deze verschillen, zowel in oorsprong als in waarde toekenning, zal de ontwikkeling van de cryptovaluta's veel bijdragen in de ontwikkeling van de elektronische mogelijkheden van de huidige bestaande valuta.

8 Bronnenlijst

Internet

Michiel (2017) Een recent onderzoek naar de vraag: Word er belasting betaald over cryptocurrencies? verkregen van: <https://newkidsontheblockchain.nl/2017/08/aangifte-belastingdienst-voor-bitcoin-en-altcoins/>

Susan Blanken () Een uitleg over het investeren van cryptocurrencies.

Verkregen van: <https://bieb.knab.nl/sparen-investeren/investeren-in-cryptocurrency>

Michiel (2017) Informatie over de schrijver van newkidsontheblockchain.

verkregen van: <https://newkidsontheblockchain.nl/over/>

Alastair G. Clegg (2015) Een uitgebreid onderzoek over het potentieel van de Bitcoin, of het een financiële oplossing zou kunnen zijn voor de ontwikkeling van economieën.

Verkregen van: <http://www.cs.bham.ac.uk/~rjh/courses/ResearchTopicsInHCI/2013-14/Papers/Alastair.pdf>

Consuwijzer schrijvers() De AFM houdt toezicht op het gedrag van financiële instellingen. Dit zijn banken, verzekeraars en beleggingsondernemingen.

Verkregen van: <https://www.consuwijzer.nl/over-ons/samenwerking/autoriteit-financiele-markten-afm>

Schrijvers AFM (2017) Een beknopte uitleg over de risico's van cryptocurrencies.

Verkregen van: <https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2017/juni/virtuele-valuta>

Belastingdienst (2017) Een wettelijke uitleg over box3(loonheffing variant).

Verkregen van:

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/inkomstenbelasting/heffingskortingen_boxen_tarieven/boxen_en_tarieven/box_3/

Richard de Feber (2017) Cryptovaluta: een hype of een trend.

Verkregen van: <https://biflatie.nl/artikelen/bitcoin-artikelen/cryptovaluta-hype-trend/>

EditieNL (2017) Bitcoins voor dummies.

Verkregen van: <https://www.rtlnieuws.nl/editienl/bitcoins-voor-dummies-vijf-vragen-en-antwoorden-over-cryptocurrency>

J. Baukema (2017) Virtuele valuta: (toezichrechtelijke) stand van zaken.

Verkregen van: <https://www.vandoorne.com/globalassets/publicaties/2014/virtuele-valuta-j.-baukema.pdf>

(DNB) Virtuele valuta: een uitleg over de virtuele valuta

Verkregen van: <https://www.dnb.nl/betalingsverkeer/virtuele-valuta/index.jsp> - De nederlandse bank.

Joseph Bonneau., Andrew Miller., Jeremy Clark., Arvind Narayanan., Joshua A. Kroll., Edward W. Felten (2015) Why Bitcoin is worthy of research

Verkregen van: <https://ieeexplore.ieee.org/xpls/icp.jsp?arnumber=7163021>

Herwin Thole (2018) Koersmanipulatie en oplichting op de cryptomarkt, we moeten wildwesttaferelen voorkomen.

Verkregen van: <https://www.businessinsider.nl/dag-van-de-crypto-vincent-everts/>

4chevaux (2015) De geschiedenis van geld?

Verkregen van: <https://financieel.infonu.nl/geld/160025-de-geschiedenis-van-het-geld.html>

Nickolas Lioudis (2018) What is the gold standard?

Verkregen van: <https://www.investopedia.com/ask/answers/09/gold-standard.asp>

Prof. Patrick Schueffel (2018) You got it wrong, there is no battle: Crypto Vs Fiat.

Verkregen van: <http://fintechnews.sg/15815/blockchain/you-got-it-wrong-there-is-no-currency-battle-crypto-versus-fiat/>

Alyson (2018) How can i look up a transaction on the blockchain?

Verkregen van: <https://support.blockchain.com/hc/en-us/articles/211160663-How-can-I-look-up-a-transaction-on-the-blockchain>

BitcoinChaser Staff (2018) Bitcoin 101: Taking on traditional currencies.

Verkregen van: <https://bitcoinchaser.com/bitcoin-101>

Schrijver onbekend(2018) Een lijst van winkels en services waar je met Bitcoin kan betalen.

Verkregen van: <http://www.watisbitcoin.nl/uitgeven.php>

CBS-werknemer (2017) Een uitleg over de macro-economische factoren.

Verkregen van: <https://www.cbs.nl/nl-nl/faq/specifiek/wat-is-macro-economie->

Watisbitcoin (2017) Een kleine uitleg over bitcoins en de mogelijkheden: Wat is Bitcoin.

Verkregen van: http://www.watisbitcoin.nl/wat_is_bitcoin.php

Coinwijzer (2018) Wat is Bitcoin cash? Een kleine uitleg over bitcoincash.

Verkregen van: <https://www.coinwijzer.nl/coin/bitcoin-cash-bcc/>

LiberBits (2018) Bitcoin gedraagt zich als goud!

Verkregen van: <https://www.bestebank.org/digital-gold/>

Jack Pot (2018) FManipuleert John McAfee de cryptocurrency markt?

Verkregen van: <https://www.onetime.nl/geld/virtueel-geld/manipuleert-john-mcafee-cryptocurrency-markt>

Alexandra Isora (2017) Crypto resources lijst.

Verkregen van: <https://hackernoon.com/cryptocurrency-resources-list-109-links-e10aed48dfef>

watisBitcoin (2018) Wat is Bitcoin? Alles dat u moet weten over het geld van morgen.

Verkregen van: http://www.watisbitcoin.nl/meer_weten_over_bitcoin.php

Overig

Quantum ZOO (2016) <https://www.youtube.com/watch?v=HQdeEzXKzUE>

Literatuur

(Anwar Shaikh, 2016) Capitalism-Anwar Shaikh-2016

(A. E. Musson, 1959) The great depression in Britain, 1873 – 1896: A reappraisal